

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1973. január 8.

db.1. hírek a főváros életéből

1/-don/mm/a/szö/-cz

1973. január 8.

a centenárium jegyében: hely-
történeti séták a belvárosban

a pest, buda és óbuda egyesítését kimondó törvény végrehajtására alakított 34 tagú bizottság 1873 január 9-én ült össze először. a belváros lakói most külön is megemlékeznek erről a centenáriumról. ebben a hónapban például filmvetítés-sel egybekötött ismeretterjesztő előadásokat rendeznek a főváros egyesítéséről. a kerületi iskolák növendékei szakköri foglalkozásokon ismerkednek a száz éves budapest történetét felvilágosító dokumentumokkal. a diákok helytörténeti sétákon is részt vesznek. utjuk során azokat a helyeket keresik fel, amelyek építészeti, történelmi munkásmozgalmi és kulturális emlékeket idéznek. a kerületi kisz-bizottság helytörténeti vetélkedőt rendez., száz év magyar verséből., címmel a középiskolás fiatalok körében szavalóversenyt hirdetnek meg.

illegális építők pesterzsébeten

a xx. kerületben még mindig sokan építkeznek engedély nélkül. a zugépitkezők fő., települése., a soroksári duna-part. itt szinte egyik napról a másikra hozzák tető alá a szoba-konyha, városképet csufító lakásokat. a helyi tanács az illegális építkezőkkel szemben már eddig is szigorúan fellépett - a pénzbírság kiszabása mellett jónéhány lakást lebontatott -, de a jövőben fokozottabban élni kíván ezzel a jogával. a zugépitkezések mielőbbi felszámolásáért ugyanis úgy foglalt állást, hogy azt, aki engedély nélkül fog hozzá a lakásépítéshez, határozatban kötelezi lakása lebontására, amelyet 48 órán belül kell végrehajtania. aki a felszólító határozatnak nem tesz eleget, annak lakását - a pénzbírság kiszabása mellett - a tanács bontatja le.
/folyt.köv./

bb.1. hírek....folyt./-a

aki viszont közterületen építkezik illegálisan, lakását a tanács felszólító határozat nélkül szanálja, s az építőanyagot az illető számlájára büntető fuvarként elszállíttatja.

épül a főváros legszélesebb közúti felüljárója

a főváros legszélesebb közúti hidja a IV. kerületi Árpád utnál épül, a csaknem 20 méter széles felüljáró Újpest és Rákospalota között teremt közvetlen kapcsolatot, a szobi vasútvonala felett ívelő hétényilású hid pályaszerkezete előregyártott, nagyszilárdságú vasbeton-gerendákból készül. az 500 méter hosszú felüljáró belső utpályáján villamosok közlekednek majd, a külső sávon pedig a közúti forgalom bonyolódik, a gyalogosoknak szintén épül járda, amelyre csiga-lépcsősoron lehet majd feljutni./mti/

--

bb.2. több gyümölcslé, táplálóbb takarmány- új enzimekkel

i/jf/tr/a/ie

1973. január 8.

a központi élelmiszeripari kutató intézetben új eljárást dolgoztak ki, különleges, úgynevezett pektin-bontó anyagok előállítására. ezekkel az enzimekkel a gyümölcsök rostos anyagait fel lehet lazítani, s így a konzervipari feldolgozás során az eddignél lényegesen nagyobb mennyiségű gyümölcsléhez juthatnak. az enzimekkel elérték azt is, hogy a friss gyümölcslé de-ritése, a folyadékban lévő növényi részecskék leülepitése sem okoz gondot. az intézet útmutatása nyomán a phylaxia állami ot-tóanyagtermelő intézetben sikeres üzemi próbák után nagyobb mennyiségben állították elő a pektinbontó enzimet.

az intézet munkatársai számításokat végeztek arra vonatkozóan, hogy ha országosan bevezetnék az új anyag felhasználását, milyen gazdasági eredményeket érnének el az üzemek, amennyiben például egymillió mázsányi borszőlőt kezelnének az enzimekkel, öt százalékkal több, azaz 35 ezer hektoliter musthoz jutnának. az almale előállításánál is jó szolgálatot tesz a gyümölcs rostjainak, felpuhítása, s ezzel az eljárással 24 000 tonnányi, egyébként erre alkalmatlan, almát lehetne felhasználni gyümölcslé-készítésre. a málnale-gyártásnál mintegy 6-7 százalékkal lehetne növelni a présékből kijövő gyümölcslé mennyiségét és a feketerybizli szörpök gyártását is korszerűsíteni lehetne.
/folyt.köv./

- 2 -

bb.2./ több gyümölcslé....folyt./-a

a kutatók most azt tervezik, hogy szovjet tapasztalatok nyomán a magas rosttartalmú takarmányokhoz keverik az enzimet és ezzel a takarmányban lévő táplálóanyag eddig nem értékesített részét is, hozzáférhetővé, teszik az állatok számára./mti/

--

bb.3. javult a szövetkezeti könyvesboltok választéka

1/r6/gg/sz6/a/-cz

1973. január 8.

a könyvkereskedelem korszerűsítésekor a falusi könyvtérjesztést hivatásuknak érző szövetkezeti könyvesboltosok fő kérdése az volt, hogy az új szervezetben jobb lesz-e könyvellátásuk, mint az előző években. erre ma már a könyvtértesítő vállalat tavalyi forgalmi adatain túl a szövetkezeti könyvesboltok téli könyvvásárára való felkészülése is választ ad. tavaly a szövetkezeti könyvesboltok beszerzése 7,7 százalékkal növekedett, s ez forgalmuk emelkedésének is alapjául szolgált.

az eredmények nemcsak mennyiség, hanem választék szempontjából is figyelemreméltóak. a szövetkezeti boltok részére, hogy készleteiket a napi újdonságokon kívül is választékosabbá tehessek, több mint 200 címet tartalmazó különjegyzék készült, a könyv-értékesítő vállalatoktól rendelhető, a téli könyvvásáron az olvasók érdeklődésére különösen számot tartó kiadványokból. a nagy karácsonyi könyvvásárra való felkészülés során mintegy 45-féle gyermekkönyvből összesen több mint hatvanezer példány, ötféle laporellőből, lapozókönyvből 25 000 példány, 12-féle mesekönyvből 30 000 példányt szállítottak az üzletekbe, valamennyi gazdára talált.

a petőfi évfordulóra megjelenő számos, érdekes kiadványból már eddig több mint tízezer kötet került a vásárlókhoz. egyedül a szépirodalmi kiadónál a rendkívül olcsó, 30 forintos áron megjelent petőfi összes költeményeiből 8 000 példány került a falusi üzletekbe. komoly könyvtérjesztői siker, hogy a világirodalom remekei új sorozatát 42 000-en jegyezték elő a szövetkezeti könyvesboltokban. a növekvő igényeket jelzi az értelmező kézi szótár 2100 példány, vagy pándi hangversenykalauzának 1300 példányos igénye is.

egyre inkább jellemző, hogy minden kiadvány, ami a városi boltokban az olvasók rendelkezésére áll, az a szövetkezeti könyvesboltokban is hozzáférhető. a szövetkezeti könyvesboltok decemberi forgalma meghaladta az előző évek eredményét./mti/

- 3 -

16

y
bb. 4. tavasz a szombathelyi kertész tsz „üvegvárosában”,

vid fm/il cz

1973. január 8.

a szombathelyi kertész termelőszövetkezetben hozzáfogtak a tápkockák gyártásához. a közös gazdaság saját berendezéseivel maga állítja elő a palánták neveléséhez szükséges tápkockákat. a következő hetekben több százezer darabot készítenek az e munkával megbízott kertészek. megkezdték a paprikapalánták tápkockákba való tűzdelését is, amelynek befejezése után a zsenge paradicsom és a korai szabadföldi káposzta palánták tűzdelésére kerül sor.

a szövetkezet területén 30 ezer négyzetméter üvegfelület alatt kelnek a magok, növekednek, fejlődnek a palánták, s természetesen több mint száz fajta dísznövényt. néhány különleges növényhez a tsz angliából és franciaországból vásárolt töveket, amelyeket saját-maga szaporít el itthoni környezetben. „üvegvárosában”, jelenleg az orchidea pompázik a legszebben. a szövetkezet a hungarofloron keresztül számos európai országba exportál szegfűt pálmát, fikuszt, aszparáguszt, begóniát, philodendront és egyéb dísznövényt./mti/

--

bb. 6. megkezdték a tállyai regionális vízmű kutjainak furását

vid fm/il cz

1973. január 8.

borsod megyében a lakosság anyagi hozzájárulásával az elmúlt öt évben huszonöt törpevízművet építettek. a települések vezetékes ivóvízhálózatának fejlesztését az idén is folytatják és az új esztendőben már négy község - köztük mád és tiszakarád - törpevízműveinek kivitelezési tervet készült el. ezek közül a legjelentősebb a tállyai regionális vízmű, amely a megye harmadik ilyen létesítménye lesz. ez a mű teljes kiépítése után naponta mintegy négyezer köbméter ivóvizet szolgáltat majd golopra, abaujszántóra, tállyára és a már ideiglenes kutból vizet kapó monokra. az új vízrendszer kialakításához szükséges három bővízü kut furását a napokban kezdték meg és azok március 31-re készülnek el. az új kutakat a negyedik ötéves terv végéig korszerű gépházzal és tisztítóberendezéssel látják el, és az új mű üzemelésével megoldják borsod egyik vízben legszegényebb területének: a szerencsi öblözet négy falujának egészséges vízellátását./mti/

--

- 4 -

10

bb. 5. intézkedések a méhészkedés fejlesztésére - új exportcikk: a méhszurok

1 ol/gk/1e/il cz

1973. január 8.

nazánkban ma mintegy 40 ezren foglalkoznak jövedelem-kiegészítő méhészkedéssel. összesen 650 000 méhcsaládot gondoznak, termékeik átvételéről, értékesítéséről január 1-től már mint szövetkezeti közös vállalat gondoskodik az országos méhészeti szövetkezeti vállalat. az alapítók - 103 áfész és négy méhészeti szövetkezet - adják ezután a felvásárolt áru 70 százalékát. a múlt évben 700 vagon mézet vásároltak fel, jóval kevesebbet az előző évinél. 1972. ugyanis szokatlanul gyenge esztendő volt. az egy méhcsaládra jutó átlag az 1971. évi 17 kilogramm mézzel szemben tavaly mindössze 11 kilogrammot ért el, - ám ezzel is az első helyen állunk Európában.

a méhészkedés föllendítésére az omszv az idén nemcsak a leszerződött méz minden tizedik kilogrammja után hanem méhcsaládonként is további négy kilogramm cukrot bocsát kedvezményes áron a méhészek rendelkezésére. július 1-től emelik a méz felvásárlási árát, s természetesen javítják a méhlegelőket, amelyeket a közelmúltban szakszerűen feltérképeztek. az erdészeti tudományos intézettel szerződést kötnek a méhlegelő-javítási program kidolgozására, megfelelő fafajták és cserjék nemesítésére, telepítésére. erre azért van szükség, mert a jelenlegi 270 000 hektárnyi akácos a kiöregedés miatt 2000-ig várhatóan 230 000 hektárra csökken.

köztudott, hogy a méz fontos exportcikkünk. az összes méhészeti termék exportja körülbelül évi 3.5 millió dollár bevételt jelent. újabban évi 300 kilogramnyi méhpempőt is szállítunk külföldre, s nemcsak kozmetikai készítményekhez. franciaországban például a mézbe keverik, hogy annak tápanyagát dúsítsák. új exportcikk a propilin - a méhszurok -, amiből egy dán cég 1-2 hetenként szeretne rendszeres szállítmányokat kapni gyógyszer-szervegészeti célokra. a múlt évben tetemes mennyiségű virágpórt is exportáltunk franciaországba és az nszk-ba, ahol gyermektápszerben hasznosítják magas b-vitamin tartalma miatt./mti/

--

- 5 -

10

bb. 7. új magyar rövidfilmek a mozikban

1 nn/gk/h1/sz6/il cz

1973. január 8.

a következő hetekben számos új rövidfilmet láthatunk a mozikban. ezek között található kollányi ágoston „száz év,” című produkciója, amely a műemlékvédelem centenáriuma előtt tisztelőleg az ötszörös öttusa világbajnokság után olimpiai bajnok balczó andrásról készítette „balczó,” című filmjét knoll istván. a sporttörténelem egyik legnagyobb magyar egyéniségének életét, rendkívüli teljesítményeinek születését kíséreljük végig az alkotásban, ugyanakkor közelről megismerkedhetünk ezzel a rokonszenves fiatalemberrel.

czigány tamás „az euklideszi geometria világa,” című népszerű tudományos filmje a görög geometria és természettudományos gondok kialakulását és alkotó módszereit követi nyomon. további két új magyar rövidfilm a januári műsorban: a „siratók,” és a „csudavilág,”./mti/

--

bb. 8. tanulnak a szombathelyi savaria cipőgyár dolgozói

vid fm/1l cz

1973. január 8.

az elmúlt években a szombathelyi savaria cipőgyár a rámanvarrott, keresztülvarrott termékek gyártásáról teljes egészében áttért a ragasztott technológiára. e célból magasabb termelékenységű, bonyolultabb szerkezetű automata-gépeket állítottak munkába. a változás szükségessé tette, hogy az üzemben magasabb képzettségű dolgozókat foglalkoztassanak. ezért nagy gondot fordítanak a szakmunkások számának növelésére, s a technikusok, mérnökök képzésére. tíz év alatt a szakmunkások aránya 14 százalékról 44 százalékra nőtt, a technikusok száma jelenleg meghaladja a háromszázat, és 39 dolgozó rendelkezik egyetemi, főiskolai végzettséggel.

a vállalat dolgozói különböző tanfolyamokon gyarapítják tovább ismereteiket. ebben az évben például külön továbbképző tanfolyamot indítanak, a főművezetők, művezetők és csoportvezetők részére. speciális továbbképző tanfolyamokon vesznek részt a technológusok, technikai modellőrök, a normások, a kulcsgépen dolgozók, akárbantartók és a számviteli dolgozók is.

/folyt.köv./

10

- 6 -

bb. 8./ tanulnak folyt./ 1l

a vállalatnak jelenleg még mintegy 240 olyan 20 és 40 év közötti dolgozója van, aki nem végezte el az általános iskola nyolc osztályát. a gazdasági és társadalmi szervek vezetői széleskörű szervező munkát fejtettek ki annak érdekében, hogy a hiányos iskolai végzettséget pótolni tudják mindazok, akiknek erre még nem volt lehetőségük. eddig az üzemben nyolcvan jelentkeztek, az általános iskola elvégzésére. a vállalat a tanulással járó költségeket a dolgozóknak megtéríti./mti/

--

bb. 9. sikkasztott

1 bc/fk/h1/il c

1973. január 8.

prucsi béla 53 éves budapesti lakos, a röppentyű utca 20. számú bisztró italmérője, a boltvezetővel együtt a napi bevétel befizetésére taxival egyik postahivatalhoz indult. a boltvezető rosszul érezte magát, ezért prucsi felajánlotta, hogy befizeti az összeget. át is vette a bevételt tartalmazó zsákot, s azzal bement a postahivatalba. miután a boltvezető a taxival eltávozott prucsi a pénzt kivette a zsákból és az üres zsákot egy közeli szeméttároló edénybe dobta, 9100 forintot tulajdonított el. így s nagy részét pár nap alatt elszórakozta.

a központkerületi bíróság prucsi bélát sikkasztás büntetéséért egyévi szabadságvesztésre ítélte és kötelezte az okozott kár megtérítésére./mti/

--

bb. 10. lopott autóval ittasan gázolt - hét évi szabadságvesztésre ítélték

vid fm/1l la

lucz jános 21 éves abaujalpári lakos a múlt év végén debrecenben ellopt egy wartburg személygépkocsit. ittas állapotban a lopott autóval a debrecen melletti józsa községbe hajtott, ahol hálálra gázolt egy fiatalasszonyt. a debreceni járásbíróság lucz jánost hét évi szabadságvesztésre ítélte továbbá gépjárművezetéstől öt évre eltiltotta. lucz enyhítésért fellebbezett./mti/

--

10

- 7 -

bb 11. véget ért a téli szünet - hétfőn folytatódott a tanítás az iskolákban - kiosztották az értesítőket - megkezdődött az iskoláztatási munka előkészítése

1 sz6/gk/ny sz6 -cz

1973. január 8.

hétfőn országsszerte véget ért a téli szünet: csaknem másfél millió diák kezdte meg ismét az iskolai munkát. az általános iskolák 1.043.000 és a középiskolák 220.000 fiatalja hétfőn, a szünet utáni első tanítási napon az ellenőrzőkönyv útján kézhez kapta félévi tanulmányi eredményeit. az érdemjegyeket a szünetben sorra kerülő osztályozó értekezleteken, a december 21-i helyzetnek megfelelően zárták le a pedagógusok. az ellenőrzőkönyv láttatásával hozzák a szülők tudomására az elért eredményeket. az érvényben lévő rendelkezések szerint az általános iskolák első és ötödik osztályaiban félévkor nem osztályozták a tanulókat, és ugyancsak mellőzték a számmal való értékelést az általános iskola valamennyi osztályában azokból a tantárgyakból, amelyeket tanulmányaik folyamán először tanulnak a diákok. a pedagógusok azonban a diákok és a szülők számára egyaránt elemző tájékoztatást adnak az elkövetkező napokban az eddig elért eredményekről, az esetleges gondokról.

a téli szünetben országsszerte hozzáfogtak az ideai iskoláztatási munka előkészítéséhez. az általános iskola nappali tagozatainak nyolcadik osztályait ebben az esztendőben várhatóan 130-132 ezer diák fejezi be. a középiskolák nappali tagozatain csaknem 55 ezren érettségiznek, közöttük 29 ezren a gimnáziumokban, 26 ezren pedig a szakközépiskolákban. országosan tehát mintegy 185-187 ezer diák továbbtanulásáról, munkába állásáról kell gondoskodni.

az idén végző mintegy 130-132 ezer nyolcadikos pályaválasztásának körültekintő előkészítésére az általános iskolákban január folyamán országsszerte rendkívüli pályaválasztási szülői értekezleteket tartanak. a továbbtanulni szándékozó fiatalok ezután töltik ki jelentkezési lapjukat. a januári szülői értekezleteket követően február 20-ig továbbítják az általános iskolákból a jelentkezési lapokat a középiskolákba, a szakmunkásképzőkbe, valamint a gép-és gyorsíró iskolákba.

a tervek szerint a nyolcadik osztályt befejező diákok 42-43 százaléka középiskolában tanulhat tovább, ami szám szerint azt jelenti, hogy 55.000 első osztályos gimnazista és szakközépiskolás számára nyílik ősszel felvételi lehetőség. a következő esztendőben 28.900 diák kezdheti meg középiskolás tanulmányait a szakközépiskolákban, 26.100-an pedig a gimnáziumokban.

-8-

7.55/ny

Tótk

bb 11. / véget ért1.folyt/ny

a középiskolák nappali tagozatain érettségiző 55.000 fiatal közül szeptemberben a felsőoktatási intézmények nappali tagozatain mintegy 15 ezren tanulhatnak. az ideihez képest tenát ez 1973-74. tanév felvételi létszámát nem növelik.

a mos induló iskoláztatási munka legfontosabb feladataival foglalkozott a pedagógusok szakszervezete is. nagy eredményként könyvelték el, hogy valamennyi megyében, továbbá budapesten, miskolcon és pécsen önálló pályaválasztási tanácsadó intézet alakult. 3500 oktatási intézményben - az általános iskolák és a gimnáziumok többségében - pályaválasztási felelősök tevékenykednek.

a pályaválasztási tanácsadás főként az iskoláztatási feladatokhoz kapcsolódik. az iskolai pályaválasztási felelősök kiválasztása, felkészítésük ma még területenként és iskolánként nagyon eltérő. a megyék többségében a művelődésügyi osztályok és a megyei tanácsadó intézetek alaptanfolyamokat szerveznek a felelősök számára, de pályairányítási feladataik végzéséhez még nem biztosítanak mindenhol rendszeres szakmai továbbképzést. így felkészítésük, segítségük színvonala messze elmarad a ma már nemzetközi méretekben elterjedt korszerű módszerektől. az iskolai pályairányítási munkára néhány kivételtől eltekintve sem a főiskolákon, sem pedig az egyetemeken nem készítik fel a pedagógusjelölteket.

az osztályfőnökök többsége egyéni tapasztalatok alapján igyekszik tájékoztatást nyújtani a helyi lehetőségekről. ez a fajta pályairányítási munka azonban eleve nagyon szűk határok között mozog. a szaktanároknak alig van módjuk a tanulókkal való egyéni foglalkozásra, képességeik tervszerű fejlesztésére, a tehetségek megfelelő orientálására. hézagos az ismeretük a különböző pályák követelményeiről.

némileg javult a szülők tájékoztatása. főként szülői értekezleteken, családi látogatások, csoportos és egyéni beszélgetések alkalmával nyílik mód tájékoztatásra, a tapasztalatok közlésére, a nevelők és a szülők elgondolásainak egyeztetésére.

mindezeknek megfelelően jelenleg a gyermekek pályaválasztása főként a tulzott szülői ambíciónak felel meg, mintsem a gyermek adottságának, képességeinek, a felvilágosító munka mindenkori helyzete játszik közre abban, hogy a munkás-paraszt tanulók száma a közép-és felsőfoku oktatási intézményekben a kívánatosnál kevesebb. / folyt. köv/.

-9-

8.00/ny

Tótk

bb 11. / véget ért ...2.folyt/ny

az üzemek és a vállalatok az utóbbi években már fokozottabb figyelmet fordítanak a szakmunkások utánpótlására és az ennek megfelelő pályaválasztási propagandára. de ez a munka még nem általános. neves és komárom megye üzeminek és vállalatainak példamutató munkája ritka kivétel. sajnálatos, hogy a termelőszo-vekezetek többsége semmiféle segítséget nem ad az iskolák pályaválasztási munkájához./mti/

..-

bb 12. ülve dolgozhatnak a dunaujvárosi fonónók - a könnyűipari rekonstrukció eredményei és tervei fejr megyében

vid/fm/ny -cz

1973. január 8.

korszerűsítik fejr megye könnyűipari üzemait, dunaujvárosban, a vörös október ruhagyár üzemében 1972-ben 66 varrógépet új típus-ra cseréltek ki, az automata-berendezések az ugynevezett frontfix, ragasztott technológiával dolgoznak. átrendezték a gyártó szalagokat, aminek eredményeként a veszteségek negyedére csökkennek. az üzem 1972-ben összesen 346 ezer öltönyt gyártott, s ebből 117 ezer már frontfix eljárással készült. a dunaujvárosi termékek csaknem 70 százalékát exportálták.

a magyar posztó dunaujvárosi fésűsfonódájában az elmúlt években hat gyűrűsfonógépet, két cernázógépet és a gőzlelkazánt cserélték ki korszerű berendezésekkel. 1973-ban további tizennégy svájci gyártmányu, korszerű gyűrűsfonógépet vásárol az üzem. a korszerűsítés 1974 végén fejeződik be, s ennek során megszüntetik az előfonódát. a vállalatnál gyártmányszakosítást hajtanak vég-re, így a fonalgártás félkésztermékét a dunaujvárosi fésűsfonoda a csepeli gyárból kapja majd. a korszerűsítés eredményeként az 1972. évi 1400 tonnás fonal-termelés 1975-re megkétszereződik. a dunaujvárosi fonódában elektromos gépkezelő kocsikat szerel-nek fel, s így a dunaujvárosi fonónók ülve végezhetik nagy fi-gyelmet igénylő munkájukat.

a pamuttextil művek székesfehérvári gyárában 1974-ig felújít-ják a géppark nagy részét, s új festő- és kikészítő berendezése-ket helyeznek üzembe. új raktár épül és bővítik az üzem villamos-energia-ellátását./mti/

8.05/ny

..-
-10-

Tólov

bb 13. öt új lelőhelyet nyitnak, tovább gépesítik a termelést a bauxitbányászatban

i bé/tné/ny ie -cz

1973. január 8.

ebben az évben 8 százalékkal növelik termelésüket bauxitbá-nyáink. ez a kapacitás bővítés része annak a nagyszabású program-nak, amely szerint 1971-1975 között a magyar-szovjet alumínium-egyezménynek megfelelően évi egymillió tonnával nő a bauxit-termelés. a számottevő többletet új bányák nyitásával és foko-zott műszaki fejlesztéssel biztosítják.

a magyar alumíniumipari tröszt tájékoztatása szerint 16 ütemben haladnak a bauxitbányák nyitási munkálatai a baxonyban és fejr megyében egyaránt. jelenleg öt új lelőhely feltárása van folyamatban, közülük a fejr megyei rákhegy ii-n már megkezdtek a részleges termelést, teljes kapacitással 1974-ben üzemelnek majd. utolsó szakaszához érkezett hazánk legnagyobb bauxitlelő-helyének feltárása is, a halimba iii, s jövőre már évi 600.000 tonna bauxitot ad.

a beruházások mellett a termelés növekedéséhez hozzájárul a nagyszabású műszaki fejlesztés is, amely a termelékenység növe-kedését és a jobb munkakörülményeket biztosítja. a rakodást már 94 százalékban gépesítették, zömmel korszerű távvezérlésű svéd gépeket alkalmaznak. a legközelebbi tervekben a furás további gépesítése szerepel: olyan önjáró gépeket vásárolnak, amelyek 2-3 munkahelyen végzik el rendszeresen ezt a megerőltető munkát. a bauxit tulajdonságainak az eddiginél jobban megfelelő robbanóanyagot is kutatnak, a kísérletek eddigi tapasztalatai annyira ígéretesek, hogy az év második felében már alkalmazzák is az új anyagot.

a bauxitbányák műszaki fejlesztőinek legnagyobb eredménye a korszerű víztelenítési eljárás kidolgozása volt az elmúlt évek-ben. a magyarországi bauxitlelőhelyek többsége ugyanis rendkívül vízveszélyes ahhoz, hogy hatékonyan és egészséges körülmények között dolgozhassanak a föld mélyének munkásai, először a víztől kell mentesíteni a járatokat. az új módszer rendkívül hatékony-nak bizonyult és a tervek szerint ebben az évben már valamennyi bauxitbányában alkalmazzák./mti/

8.25/ny

..-
-11-

Tólov

bb 14. egymillió négyzetméter ,, uborkaháló,,

vid/ká/ny -cz

1973. január 8.

a szegedi kenderfonó és szövőipari vállalat különleges hálókat gyárt a nagyüzemi melegeházi kertészetek számára. ezeknek alkalmazásával valóságos ,, uborkafák,, alakíthatók ki: a vékony poliamid szálakból géppel megkötött hálókat vízszintes kifeszítik, ezekre kapaszkodik fel az uborka. a növények fejlődésének, növekedésének megfelelően a hálók mind feljebb emelhetők. lényeges könnyítés ez a régi módszerrel szemben, amikor zsinegeket feszítettek ki, s ezeket szálanként kellett feljebb-feljebb köfőzni. ezek a hálók egyébként alkalmasak más kertészeti növények nevelésére is. ebben az évben körülbelül egymillió négyzetméter ,, uborkahálót,, gyártanak a mezőgazdasági nagyüzemeknek. /mti/

bb 15. intézkedések kétezer tatabányai nődolgozó helyzetének javítására

vid/ká/ny -cz

1973. január 8.

a tatabányai szénbányák vezetői megvizsgálták, hogyan valósíthatják meg a szénmedence üzemében a nők helyzetének javítására hozott határozatokat. a szénbányák 2300 nőt foglalkoztat, s körülményeik javítására részletes vállalati intézkedési tervet készítettek. számos munkahelyen csökkentették például a zajártalmat, a szénosztályozókön megszüntették a huzatot, villanykályhákat, melegítőket rendszeresítették. a vastag vászon köpeny helyett műszálas köpenyeket kap a nődolgozók többsége. 1975-ig mindenütt korszerű fürdőket és egészségügyi létesítményeket állítanak fel.

jelentősen emelték az alacsony keresetűek bérét. szerződésben rögzítették, hogy azoknak a 45 éven felüli nőknek, akik 15 éves szolgálattal rendelkeznek, nem csökkenthetik a keresetüket, ha egészségi állapotuk miatt kénytelenek munkakört váltogatni. a nagycsaládosok és a gyermeküket egyedül nevelő anyáknak rendes évi szabadságukon felül fizetett szabadságot adnak minden üzemben. a szakszervezeti bizottságok gondoskodnak arról, hogy a nagycsaládosok gyermekei ingyenes, vagy kedvezményes üdülésen részesüljenek. azokat, akik igényt tartanak rá, felmentik az éjszakai munka alól. előnyben részesítik a nagycsaládosokat az ösztöndíjaknál is. a vállalat 200 ösztöndíjas ipari tanulójának 95 százaléka többgyermekes munkás családból származik. a középiskolás ösztöndíjasoknál hatvan százalékos ez az arány. /mti/

8.35/ny

-12-

bb 16. két új óvoda

vid szb -cz

1973. január 8.

hajdu-bihar megye két kis településén vették birtokukba a gyerekek a jelentős társadalmi összefogással épült óvodát. hosszúpályiban a vörös hajnal termelőszövetkezet építő brigádja készítette el az ötven személyes óvodát, valamint a hozzá csatlakozó két szoba összkomfortos nevelői lakást.

hajduböszörmény nagykiterjedésű távoli tanyaközpontjában a lakosság 1300 társadalmi munkájával segítette egy huszonöt személyes óvoda munkáltainak befejezését. /mti/

bb 17. az nszk-ba utazott a debreceni máv filharmonikus zenekar

vid- szb -cz

1973. január 8.

hétfőn reggel hatodik alkalommal indult hangverseny körútra a debreceni máv filharmonikusok zenekara az nszk-ba. az idei programjuk során ruhr-vidéki és bajorországi városokban adnak koncerteket. a zenekar repertoárjában számai mellett a ritkábban játszott dvorák hegedűversenye és szostákovics vi. szimfóniája is elhangzik. a zenekart az nszk-beli koncerteken szabó lászló zeneigazgató vezényli. /mti/

bb 18. délelőtt 9 órakor világosodott ki szombathelyen

vid szb -cz

1973. január 8.

az évszaknak megfelelő időponthoz képest két órával később, 9 órakor világosodott ki az idő hétfőn szombathelyen. sűrű felhő, az alsó rétegekben pedig köd telepedett a városra. emiatt egészen a koradélelőtti órákig rosszak voltak a látási viszonyok, égő lámpával közlekedtek a járművek. a belső világítást is csak a délelőtti órákban kapcsolták ki. a munkahelyeken, a lakásokban, a kirakatokban is későig égtek a neonok, és az izzók. a téli szünet után első ízben iskolába menő diákok csaknem teljes sötétségben tették meg az utat otthonról a tanintézetekig. /mti/

9.40/szb

-13-

bb 19. magyar küldöttség utazott a kgst állandó bizottságok vezetőinek értekezletére

1 sl/gg szb -cz

1973. január 8.

hétfőn reggel magyar küldöttség utazott moszkvába, a kgst állandó bizottságok vezetőinek értekezletére. a tanácskozáson részt vesz dr. horgos gyula kohó- és gépipari miniszter, a kgst rádiótechnikai és elektronikai ipari állandó bizottságának elnöke, dr. szekér gyula nehézipari miniszter, a szinesfémkohászati állandó bizottság elnöke és dr. dégen imre államtitkár, az országos vízügyi hivatal elnöke, a kgst vízügyi vezetők értekezletének soros elnöke. /mti/

--

bb 20. lezárták az alagutat

1 bc/gg szb-cz

1973. január 8.

hétfőn délelőtt 10 órától a felújítási munkák elvégzésének idejére lezárták az alagutat. a lezárás idején a közúti forgalmat a várhegy déli megkerülésével bonyolítják le. /mti/

--

bb 21. embargó: 10.30-ig!

vályi péter varsóba utazott

1 sl/gg szb -cz

1973. január 8.

hétfőn magyar küldöttség utazott varsóba, a magyar-lengyel gazdasági együttműködési állandó bizottság 12. ülészakára. a delegációt vályi péter, a minisztertanács elnökhelyettese, az együttműködési bizottság magyar tagozatának elnöke vezeti, a küldöttségben helyet foglal szurdi istván belkereskedelmi miniszter is.

a delegáció bucsuztatására a ferihegyi repülőtéren megjelent dr. korom Mihály igazságügyminiszter, dr. gál tivadar, a minisztertanács titkárságának vezetője, valamint jan jakubowski nagykövetségi első titkár, Lengyelország budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője.

x x x

/folyt.köv./

10.00/szb

-14-

bb 23. budapesti közlekedési balesetek

bc/gg szb -cz

1973. január 8.

1. kerületi győző utca 5. szám előtti autóbussz megállóból korán indította a 2-es jelzésű autóbust makó károly 30 éves gépkocsivezető, budapesti lakos, emiatt hartwig istvanné, 79 éves nyugdíjas, budapesti lakos az autóbusról leesett. a mentők súlyos sérüléssel szállították kórházba. makó károly ellen eljárás indult.

/folyt.köv./

-15/a-

10/1130

bb 21. /vályi péter... 1. folyt./-szb

az együttműködési bizottság áttekinti az előző ülásszak óta végzett munkát, s megszabja a gazdasági és műszaki-tudományos együttműködés további irányait. várhatóan elsősorban a gépipari, a nehézipari és a vegyipari együttműködés témái kerülnek előtérbe, a két ország a következő időkben mindenképp a területen kívánja bővíteni a kooperációt, a szakosítást.

megvizsgálják azt is, hogy a két ország tervehivatata hogyan halad előre az 1976-80-ra szóló tervek koordinációs munkáival, megvizsgálják a múlt évi árucseré eredményeit és külkereskedelmi kapcsolataink 1973. évi kilátásait. /mti/

--

a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb 21. számú hírünk: /vályi péter varsóba utazott/ feloldásig embargós!

a gép egyelőre a kód miatt nem tud felszállni.
/mti/

--

bb 22. uj iskolában kezdődött meg a tanítás táplánszentkeresztben

vid szb -cz

1973. január 8.

uj iskolában kezdődött meg a tanítás hétfőn a téli szünet végeztével a vas megyei táplánszentkereszt községben. az olajtűzeléses kályhakkal ellátott hét tanteremben, az uttorószobában, a két szertárban és a tantestületi helyiségekben 14 pedagógus és 230 gyermek látott munkához. eddig a község 3 különböző részén, szükségteremekben folyt az oktatás. a modern, egyemeletes új tanintézetben a felsőtagozatban kabinetrendszerű munka folyik.

vas megye legújabb tanintézetét 3,2 millió forintos költséggel a megyei és a helyi községi tanács létesítette. egyetlen „szépséghibája”, hogy már szeptemberre el kellett volna készülnie. az építkezés alvállalkozóinak késése miatt éppen egy iskolai félét kellett várni az átadással. /mti/

--

Tóll 50

bb 23. /budapesti... 1. folyt./-szb

borsi árpád, 12 éves tanuló, budapesti lakos a xvi. kerület csömöri ut 164. szám előtt figyelmetlenül lépett az uttestre és egy motorkerékpáros elütötte. az elgázolt fiút súlyos sérüléssel szállították kórházba a mentők.

nagy dezső, 32 éves segédmunkás, hernádpetri lakos a vii. kerületi thököly ut és dózsa györgy ut kereszteződésében tilos jelzéskor haladt át az uttesten és egy személygépkocsi elütötte. a mentők súlyos sérüléssel szállították kórházba. /mti/

bb 24. bezárta kapuit a pécsi zsolnay múzeum - 1955 óta másfél millió ember tekintette meg a híres gyűjteményt

vid szb -cz

1973. január 8.

pécs legismertebb múzeuma, a káptalan utcai zsolnay-kiállítás, hétfőtől zárva van. a múzeumnak otthont adó műemléki épület belsejét ugyanis felújítják és emiatt legalább fél évig nem lehet megtekinteni a kiállítást. a renoválás ideje alatt átrendezik és felfrissítik a több mint ezer kerámiából álló gyűjteményt. a zsolnay múzeum 1955-ben nyílt meg, azóta körülbelül másfélmillió hazai és külföldi látogató csodálta meg a kiállított remekműveket. a felújítás során helyreállítják, illetve pótolják a múzeumi termek szép barokk-kori parkettáját. a belső falakat végigkutatják, mert a vakolat alatt 150-200 évvel ezelőtt készült freskó maradványokat sejtenek. a káptalan utcai épület pécs legrégebbi lakóháza, hatszáz évvel ezelőtt épült. a tatarozás során a szakemberek megvizsgálják az épület egész állagát. elképzelhető ugyanis, hogy fődemóserét kell végezni, s ebben az esetben nem fél évig, hanem - sajnos - két esztendőig vagy még tovább lesz zárva a zsolnay múzeum. /mti/

bb 25. több villamosenergia, timföld, cement - új tudományos és kulturális létesítmények - 23 egyedi nagyberuházás fejeződik be az idén

1 sl/tné szb -cz

1973. január 8.

mint ismeretes, az ideai terv is a beruházási összegek koncentrált, hatékony felhasználását írja elő, s mindenneklőtt a folyamatban levő beruházások gyors befejezését szorgalmazza. összesen öt egyedi nagyberuházás indul, ugyanakkor 23 ilyen beruházás munkálatai fejeződnek be, így a kivitelezés alatt levő egyedi nagyberuházások száma az év végére a jelenlegi 76-ról 58-ra csökken.

/folyt.köv./

10.55/szb

-16-

bb 25. /több villamosenergia,... 1. folyt./-szb

az idén készül el a villamosenergiaipar egyik legnagyobb létesítménye, a gyöngyösi gagarin hőerőmű, amelynek építésére, felszerelésére az évek folyamán több mint 8 milliárd forintot költöttek. az erőmű jelenleg már 600 megawatt villamosenergiát szolgáltat, július 31-ig pedig üzembehelyezik az utolsó 200 megawattos gépegyeséget s utána az erőmű már végleges teljesítményét nyújtva 800 megawatt villamosenergiát termel.

másik nagy létesítményünk a barátság 11. olajvezeték lényegében már elkészült, az első 100 000 tonna olajat próbaképpen már sikerrel át is bocsátották rajta. még a hírközlő berendezések felszerelése van hátra, utána megkezdődik a 60 napos folyamatos próba, majd a vezeték végleg átadják rendeltetésének. teljesítőképessége igen jelentős, évenként akár 10 millió tonna kőolaj szállítására is alkalmas.

építésének fontos szakaszába jutott a 2-es számú ajkai timföldgyár is, ahol a berendezések felét már tavaly üzembehelyezték s évi 120 000 tonna timföld gyártására máris alkalmas. az idén a gépek másik fele is működésbe lép s bár a teljes, 240 000 tonnás teljesítményt csak jövőre éri el, már az idén 170 000 tonna timföldet szolgáltat.

az építőanyagipar két új üzemmel bővül. a beremendi cementgyárban már tavaly üzembe helyezték az új kemencesorokat, így 1973-ra már csak a kisebb befejező munkák maradtak s az idén eléri teljes teljesítőképességét, az egymillió tonnás termelést. a bátaszéki cserépgyár csak az idén kezdi meg a termelőmunkát s teljes kibontakozása után a jövő évtől minden esztendőben 51 millió cserépet és 47 millió téglát állít elő.

a gépipar egyetlen, de nagy jelentőségű befejeződő egyedi nagyberuházása a magyar vagon- és gépgyár új acélöntődéje. pillanatnyilag minden erőt a termelőberendezések szerelésére fordítanak, hogy mielőbb üzembehelyezhessék az öntődét. az új üzemtől már az idén legalább 4 000 tonna, jövőre pedig 18 000 tonna jó minőségű acélöntvényt várnak, s ha minden a terveknek megfelelően történik, akkor lényegesen enyhül az évek óta tartó öntvényhiány.

/folyt.köv./

11.00/szb

-17-

bb 25. /több villamosenergia... 2. folyt./-szb

a legtöbb nagyberuházás a könnyűiparban fejeződik be. a mohácsi farostlemezőgyár a második félév elejétől várhatóan teljes kapacitással dolgozik, a nyíregyházi hullámpapírgyárban már decemberben megkezdődött az üzemszerű termelés és csak a befejező munkák vannak hátra. hasonló a helyzet a budafoki kartonpapírgyárban, valamint a győri pamutszövő- és műbörgyárban is, az utóbbinál a konyhát, az éttermet és az erőtelepet kell tető alá hozni. e négy üzem évente 60 000 tonna farostlemezt, 30 000 tonna kartonpapírt, 70 000 tonna hullámpapírt és 15,3 millió négyzetméter műbort ad az országnak.

megkezdődött a próbaüzem a vegyipar új létesítményében, a magyar viscosa-gyárban üzemben, a második negyedévtől kezdve pedig már üzemszerűen készül a poliakrilnitril szál. e fontos szintetikus szálból az üzem évente 4 600 tonnát állít elő.

a befejeződő nagyberuházások közé tartozik a kelet-nyugati metró építése és a batthyány-tér rendezése, ami közismerten lényegében már befejeződött, de néhány külszíni munka még hátra van. főként a moszkva téren és a déli-pályaudvar környékén kell még bizonyos burkolási és parkosítási munkákat végezni.

a sportlétesítmények átadásával és az utálózat építésével az idén fejezik be a nyíregyházi tanárképző főiskola beruházásait, s véget ér a szegedi biológiai kutató intézet építése is, ahol még a laboratóriumnak egy részét kell átadni. az év végére minden feltételt megteremtene a biofizikai, biokémiai, genetikai és növényélettani kutatásokhoz.

az idén készülnek el a korábbi kormányhatározatokkal befejezésre már jóváhagyott, de áthúzódó további nyolc beruházással is. vagyis befejeződik a dunamenti hőerőmű I., a székesfehérvári szélesszalaghengermű I., a tiszai vegyi kombinát polietilén-gyár, a péti nitrogénművek rekonstrukció, a halimba III. bauxitbánya-nyitás, a tiszai vegyiművek kénsavgyára, a lábattani vékonypapírgyár és a borsodi sör- és malátagyár beruházása. /mti/

bb 27. konyhakész ózgerinc exportra - megkezdődött a vadfeldolgozási idény csongrádban

vid szb -cz

1973. január 8.

a szövetkezetek csongrád megyei értékesítő központjának szatymazi telepén hétfőn megkezdődött a lőttvad feldolgozási idény. egyelőre a csongrádban elejtett ózgerinc készítenek konyhakész árut nyugati országok, elsősorban a német szövetségi köztársaság megrendelésére. /folyt.köv./

11.10/szb

-18-

bb 27. /konyhakész... 1. folyt.-szb

a tervek szerint később a szomszédos bács és békés megyében elejtett vadakat is átveszik exportértékesítésre. fóliatásakokba külön-külön ózgerincet, lapockát, combot csomagolnak, utána mélyhűtik és kamionokban, illetve vagonokban szállítják az nszk nagyvárosaiba. a csomagokon a tartalom mellett feltüntetik a súlyt is, hogy az önkiszolgáló üzletekben már mérés nélkül árusíthassák. a több hónapig tartó szezonban mintegy 500 mázsa mélyhűtött árut szállítanak el a szatymazi telepről. /mti/

--

bb 26. felmérés a kisdíákok fáradékonyságáról - érdekes kísérlet a szombathelyi hámán kató utcai általános iskolában

vid/ká/ny -cz

1973. január 8.

érdekes kísérletet folytatnak a művelődésügy és az egészségügy összefogásával a szombathelyi hámán kató utcai általános iskolában. pedagógusok, pszichológusok és egészségügyi szakemberek dolgoznak az iskolai munka pedagógiai, pszichológiai és orvosi vonatkozásainak egyeztetésén. a fáradtságot, a befogadóképesség ideális idejét, az intenzív tanulás perceit mérik fel a szakemberek az iskola két első osztályában. az egyik 24-es létszámú osztályban a tantervben előírt 45 perces órákat, a másik 31-es létszámúban pedig 35 perces órákat tartanak. a két kísérleti osztályban azonos az órarend. a tanítás után mérik a gyermekek pulzusát, vérnyomását, hőmérsékletét, reakciót. a pedagógiai felmérés kiterjed a magatartásra, az aktivitásra. megvizsgálják, hogy a rövidített tanítási idő nem megy-e az ismeretelsajátítás rovására. a pszichológiai felmérés különböző teszt módszerrel a munkateljesítmény alakulására, a fáradékonyságra, a emlékezésre, s más egyéb, a vizsgálat szempontjából érdekes részletekre tér ki.

az anyaggyűjtés az év végéig tart. a több csatornán felmért adatokat a jövő tanévben dolgozzák fel a pécsi tanárképző főiskola szombathelyi tagozatának, az országos közegészségügyi intézet gyermek-és ifjúságvédelmi osztályának és statisztikai osztályának segítségével. /mti/

11.15/ny

--
-19-

bb 28. szántó piroska

gg szb hi -cz

1973. január 8.

grafikáinak kiállítását a helikon galériában a nagy sikerre való tekintettel január 14-ig meghosszabbították. /mti/

bb 29. új 20 tantermes általános iskola miskolcon

vid-kz szb -cz

1973. január 8.

elkészült miskolcon az épülő diósgyőri városközpont első közintézménye, a 20 tantermes új általános iskola, hétfőn megkezdtek a tanítást. mintegy 600 gyermek a félévi bizonyítványát már az új iskolában vette át. a költözést ugyanis - a szülők segítségével - a téli szünetben bonyolították le, így az oktatás fennakadás nélkül folytatódott. az új iskola sport tagozatu. egy kisebb és egy normál méretű tornaterem, továbbá háromszáz adagos konyha és ennek megfelelő ebédlő tartozik hozzá. /mti/

bb 30. hangsúlydió a komárom megyei művelődési központban

vid-kz szb -cz

1973. január 8.

tatán a komárom megyei művelődési központ a mórícz zsigmond városi-járású könyvtárral közösen hangsúlydiót rendezett be. a csaknem félezer komolyzenei, irodalmi és nyelvi lemezekből álló stúdiót szalagtárral egészítik ki. ennek anyagát a rádióban elhangzó irodalmi, zenei felvételekből állítják össze. a stúdió tagsága sokféle rendezvényen szórakozhat. havonta egyszer kívánságműsort tartanak, s ugyancsak havonta rendezik meg a zenetörténeti arcképsorozatot, amelyen a zenei korszakok egy-egy kiváló zeneszerzőjének életét, munkásságát ismertetik. az érdeklődők a stúdió anyagát saját hangszalagjaikra is felvehetik. /mti/

bb 31. petőfi-kiállítás tatán

vid-kz szb -cz

1973. január 8.

petőfi-kiállítást nyitottak hétfőn tatán a komárom megyei művelődési központban. az országos levéltár anyagának másolataiból rendezték. több petőfi-vers kézirata, petőfi által és neki írt levelek, és más érdekes dokumentumok mellett, petőfi-köteteket és róla írt tanulmányokat is kiállítottak. /mti/

12.48/szb

-20-

bb 32. vízhiány miskolcon - bezárták a barlangfürdőt

vid-kz szb -cz

1973. január 8.

a csapadékszegény ősz miatt fellépett miskolci vízhiány enyhítésére hétfőn bezárták a miskolc-tapolcai barlangfürdőt. forrásainak a vizét - körülbelül kilencezer köbmétert naponta - a lakosság ellátására használják fel. a termálfürdő két medencéje továbbra is a látogatók rendelkezésére áll. /mti/

bb 33. időjárásjelentés

szb -cz

1973. január 8.

a meteorológiai intézet jelenti január 8-án 13 órakor:

párás, ködös idő

európa nagy részének időjárása nem változott lényegesen az utolsó 24 óra folyamán. nyugat- és közép-európa, valamint a balkán-félsziget fölött továbbra is magasnyomású légköri képződmény helyezkedik el, így folytatódik az erősen párás, többfelé ködös idő. csapadékot csak ködszitalás, ónos szitalás, vagy gyenge hószálligózás formájában jelentettek. észak-európa fölött enyhe, nedves óceáni levegő áramlik kelet felé. az említett területeken 2-10 fokkal magasabb a hőmérséklet napközben, mint az utóbbi évek átlaga.

házánkban vasárnap erősen felhős, párás, többfelé ködös volt az idő, sok helyről ködszitalást, ónos szitalást vagy gyenge havazást jelentettek. a lenullott csapadék mennyisége általában nem volt számottevő, csak egy-két helyen érte el a 2 millimétert. a hőmérséklet napközben általában mínusz 3 - plusz 2, a dunántul északnyugati részén plusz 2 - plusz 5 fokig emelkedett. ma hajnalra 0 - mínusz 5 fokig hűlt le a levegő. délelőtt borult, erősen párás, többfelé ködös volt az idő. sok helyről ködszitalást, ónos szitalást, gyenge hószálligózást jelentettek. a hőmérséklet 11 órakor 0 - mínusz 2 fok között váltakozott.

budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke mínusz 1,8 fok volt, 1,1 fokkal alacsonyabb, mint a 100 éves átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet mínusz 2, a tengerszintre átszámított légnyomás 777 milliméter, alig változik.

/rolyt.köv./

13.00/szb

-21-

bb 33. /időjárás... 1. folyt./-szb

várható időjárás kedd estig: erősen felhős, párás, többfelé ködös idő, ködszítalással, ónos szítalással, gyenge nősálingózással.

gyenge, kedden kissé megélénkülő nyugati, északnyugati szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 0 - mínusz 5 fok között, legmagasabb nappali hőmérséklet kedden 0 fok közelében.

távolabbi kilátások péntek reggelig:

a párás, ködös idő az időszak végére megszűnik, az északnyugati, északi szél megélénkül. legalacsonyabb hajnali hőmérsékletek mínusz 6 - mínusz 1 fok között. legmagasabb nappali hőmérsékletek mínusz 1 - plusz 3 fok között. jelentős mennyiségű csapadék /legalább 5 milliméter/ az ország területének 10 százalékán várható.

a duna vízállása budapesten 114 centiméter. /mti/

bb 34. a belföldi szerkesztőség hírjegyzőke január 8-án 13 óráig:

szb -cz

1973. január 8.

1. hírek a fővárosból
2. több gyümölcsle
3. szövetkezeti könyvesboltok
4. a szombathelyi kertész tsz-ről
5. a méhészkedés fejlesztése
6. tállyán regionális vízművet építenek
7. magyar rövidfilmek
8. tanulnak a savaria cipőgyár dolgozói
9. sikkasztó
10. ittasan gázolt
11. véget ért a téli szünet
12. a könnyűipari rekonstrukció tervei fejtérben
13. tovább gépesítik a bauxitbányászatot
14. uborkaháló gyártás
15. a tatabányai nődolgozók helyzetének javítása
16. két új óvoda
17. az nszk-ba utaztak a debreceni mív filharmonikusok
18. sűrű köd szombathelyen
19. küldöttség a kgst áb vezetőinek értekezletére
20. lezárták az alagutat

/folyt.köv./

-22-

bb 34. /a belföldi... 1. folyt./-szb

21. vályi varsóba utazott /embargós feloldásig/
 22. új iskola táplánszentkereszten
 23. balesetek
 24. bezárták a zsolnay muzeumot
 25. 23 egyedi beruházás fejeződik be az idén
 26. kísérletek a szombathelyi ált. iskolában
 27. konyhakész özgerinc exportra
 28. kiállítás
 29. új általános iskola miskolcon
 30. hangstúdió a komárom megyei művelődési központban
 31. petőfi kiállítás tatán
 32. vízhiány miskolcon
 33. időjárás
 34. hírjegyzék
- /mti/

--

bb 35. tüzesetek - husfüstölésből - a tűzoltóság felhívása

pá szb h1 -cz

1973. január 8.

a téli időszakban gyakran okoz tüzet a szabálytalanul végzett husfüstölés. ez évben már több mint 100 ezer forint értékű husáru égett el a gondatlanul végzett füstölés miatt. a közel múlt napokban a balmazújvárosi lenin tsz-ben 60 ezer forint értékű kár keletkezett, göd-alsón pedig egyik éjszaka a december 8. utca 58. szám alatt tetemes mennyiségű füstölésre szánt sertéshus jutott hasonló sorsra. a tüzesetek utáni vizsgálat szinte mindenütt szabálytalanságokat állapított meg. a tüzesetek megelőzésére a bm tűzoltóság országos parancsnokság felhívja a figyelmet: husfüstölőt csak éghetetlen anyagból szabad készíteni: a füstölő elhelyezésénél be kell tartani a megfelelő tüztávolságot; a füstölés ideje alatt gondoskodni kell a fokozott ellenőrzésről, felügyeletről. /mti/

--

13.18/szb

10.13.30

-23-

bb 36. a budapesti közlekedési vállalat

1 -don/tr szb hi -cz

1973. január 8.

értesíti az utazóközönséget, hogy január 10-től előreláthatólag május 31-ig - szombat és munkaszüneti nap kivételével - 19 órától üzemzárásig a millenniumi fávon végzendő rekonstrukciós munkák miatt a millenniumi fáv szerelvényei nem közlekednek. a munkálatok ideje alatt a kis földalatti vonatok helyett az állatkert és az engels tér között villamos viteldíjjal k-jelzésű autóbuszok bonyolítják le a forgalmat. a buszok a népköztársaság útján mindkét irányban az 1-es jelzésű autóbuszok megállóiban, valamint a fáv állatkerti és vörösmarty utcai megállóiban állnak meg.

január 22-től előreláthatólag május 20-ig - a vörösmarty téri végállomás átépítése miatt - a millenniumi fáv kocsijai üzemzárásig 19 óráig a széchenyi fürdő - bajcsy zsilinszky ut között közlekednek. /mti/

bb 37. „megszólalt,, a balaton

vid-kz szb -cz

1973. január 8.

az elmúlt napokban tizenöt-husz centiméteresre hizott a balaton jégtakarója. a hétfőre virradó éjjel - ahogy a halászok mondják - már „beszélt,, is a balaton. az éjszakák és a nappalok hőmérsékleti különbségeinek hatására összezsugorodó, illetve kitáguló jégpáncél érdekes hang kíséretében több helyen végig repedt. egyik-másik rianás tíz kilométeres hosszúságban szeli át a jégmezőt. néhány partmenti szakaszon már torlódások is keletkeztek. a vastagodó jég nagy gondot okoz a hajósoknak. a kőgátakkal védett hajótelepekben rendszeres ügyeletet tartanak. különösen sok munka vár a mahart sídfoki tetelében ügyeletet tartó hajósokra; több, mint harminc vízijármű körül vágják és törik a jeget, nehogy kárt tegyen a hajótestekben. /mti/

bb 38. háztartási tüzoltókészülék

vid-kz szb -cz

1973. január 8.

gázzal oltó aerosolos tüzoltókészülékek sorozatgyártását kezdték meg a budalakk pusztavámi gyárában. a 400 grammos „háztartási,, készülék előnye, hogy kis helyen elfér, s egy doboz tartalma elegendő egy lakástűz eloltására. /folyt.köv./

13.45/szb

-24-

bb 38. /háztartási... 1. folyt./-szb

oltás közben nem szennyez. az aerosolos tüzoltókészülékből folyamatosan 100 000 darabot készít a gyár. a kereskedelem rendeléseitől függően a jövő héten már utnak indítják az első szállítmányokat pusztavámról. /mti/

bb 39. megkezdtek az őszi kalászosok fejtrágyázását tolnában

vid-kz szb -cz

1973. január 8.

tolna megyében megkezdődött az őszi kalászosok fejtrágyázása. a gerjéni állami gazdaságban hétfőn két géppel fogtak ehhez a fontos munkához, s naponta hetven holdon végeznek vele. a következő napokban mind több gazdaság kezd meg a gabonák tavaszi fejlődését meggyorsító műtrágya kiszórását. a jövő héten repülőgép is bekapcsolódik a munkába. /mti/

bb 40. tízezer északi vendég fehér-tón

vid-kz szb -cz

1973. január 8.

a tél eddigi enyhesége miatt a fehér-tói természetvédelmi területéről még nem költöztek déli tájakra a szürkegémek, a bölömbikák, a csörgő- és a tőkésrécék. az utóbbiakból csaknem tízezer tanyázik még most is a tónál.

hétfőn rita vendégeket is megfigyelt dr. beretzk péter ornitológus. százszámra jelentek meg a magas észak lakói, a tundrákon költő zsezsék. évtizede egyetlen példányt sem láttak a „vadvizországon,, ezekből a piros homloku, barna tollazatu madarakból. egyébként a csizék rokonai és különös magyar elnevezésüket jellegzetes énekhangjukról kapták.

vadlibák is tartózkodnak még a rezervátumban, ami januárban szokatlan jelenség. az észak-európai országokból az ősszel érkezett sárlyok sem vándoroltak valamennyien tovább. visszamaradt csapataik a lehalászott, befagyott tavakon táplálékot már nem találhatnak, ezért a tiszta szegedi szakaszára járnak élelmet szerezni. esténként azonban mindig visszatérnek buvóhelyükre, a fehér-tó nádasiba. /mti/

14.48/szb

-25-

41. új, átfogó egészségügyi jogszabályok készülnek

1 vt/gg szb hi -cz

1973. január 8.

a múlt esztendőben - zömmel az egészségügyi törvény végrehajtása kapcsán - 19 miniszteri rendelet és 35 utasítás jelent meg. az idén - a különböző magasszintű jogszabályok végrehajtására - több új miniszteri utasítás lát majd napvilágot. a rendelkezések az egészségügy egy-egy szakterületét érintő kérdéseket foglalják össze. kiadásuk azért szükséges, hogy a sok esetben már elavult jogszabályok helyébe az egészségügyi törvényhez szorosan kapcsolódó új, korszerű, a mai követelményeknek megfelelő könnyen, gyorsan áttekinthető jogszabályok lépjenek. ezek egyrészt magukba foglalják majd a szakterületet érintő legfontosabb, jelenleg javarészt szétszórtan található tudnivalókat, másrészt jelentősen megkönnyítik az egészségügy különféle területein dolgozóknak a jogszabályok gyakorlati alkalmazását.

az egészségügyi minisztérium jogi osztályán már megkezdtek az új rendelkezések összeállításának munkálatait. /mti/

--

bb 42. halált okozó közúti baleset gondatlanság miatt

vid-fm szb -cz

1973. január 8.

mult év nyarán a máv miskolci építési főnökség tehergépkocsijával szikszórol miskolcra tartott padra kálmán gépkocsivezető. a sikos uton előzni akart egy lovasszekeret, közben a teherautó megcsuszott, s nekiütődött a vele szemben jövő személygépkocsinak.

az összeütközés következtében a személygépkocsi egyik utasa olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy kórházba szállítás közben meghalt. további három személy megsérült.

a miskolci járásbíróság padra kálmánt két évi szabadságvesztésre ítélte, a gépjárművezetéstől pedig egy évre eltiltotta.

padra kálmán enyítésért fellebbezett. /mti/

--

14.18/szb

-26-

10/14⁵⁰

bb 43. félmilliárd forint bevétel újrendszerű víztisztító- és dúsító berendezésekből

vid szb -cz

1973. január 8.

hat évvel ezelőtt nyitották meg tatabányán a víztisztító- és dúsító berendezések gyárát. közismert, hogy a vizek tisztítása világszerte mindinkább sürgető, s így érthető, hogy a tatabányai szénbányák új üzemének berendezései és eljárásai iránt egyre fokozódik az érdeklődés. a vállalat árbevétele az új termékekből 1968-ban 46 millió forint, tavaly pedig már csaknem 200 millió forint volt. az üzem megnyitása óta összesen 650 millió forint értékű különféle berendezést gyártottak. az elképzelések szerint 1975-ig évi félmilliárd forintra növelik a belföldi és a külföldi forgalmat.

az újrendszerű víztisztító- és dúsító berendezések gyártásának fokozására több külföldi céggel együttműködési, illetve licenc értékesítési szerződést kötött a szénbányák. ilyen szerződésük van angol, osztrák, svéd és svájci cégekkel, s ezeken keresztül a tőkés országoknak már nagyrészt kiterjed a tatabányai vállalat érdekeltsége. svédországban például a papíripari szennyvíztisztítókat, marokkóban foszfát dúsítót, ausztriában grafit dúsítót, spanyolországban széniszap-szűrőt adtak el. a kgst-hez tartozó országok piacát, üzleti lehetőségeinek felkutatását a vállalat magának tartotta fenn, s megkezdte ezekben az országokban is az exportálást. lengyelországban és csehszlovákiában például szennyvíztisztítókat helyeznek üzembe, romániába egy épülő új tim-földgyárnak szállítottak szűrőberendezést, a szovjetunióval szellemi exportra kötöttek szerződést.

magyarországon is a nagyüzemi berendezések egész sora bizonyítja, hogy sikeres a szénbányák új vállalkozása. a városok, települések szennyvizének kezelésére készített tisztító berendezések például az ország minden részén működnek már. az ipari vizek tisztítására kidolgozott tatabányai eljárások alkalmazásával már számos gyárban jutnak többször is felhasználható vízhez és megelőzik, hogy erősen szennyezett víz kerüljön a folyókba, patakokba.

a szénbányák szabadalmak és új műszaki megoldások megvásárlásával alakította berendezéseit. jelenleg is feltalálókkal és több kutató, tervező intézettel állnak kapcsolatban, s közösen bővítik a kutatási területet, tökéletesítik az új eljárásokat. /mti/

--

14.25/szb

-27-

10/14⁵⁰

bb 44. ,, kooperációs óvoda,,

vid/ny kz -cz

1973. január 8.

bács-kiskun megyében az év első új óvodáját hétfőn adták át kiskunhalason, a kisz-lakónegyedben. a korszerű, 75 személyes gyermekintézmény a tanács és a helyi gazdálkodó szervek példás összefogásával létesült. tíz helyi vállalat nyújtott anyagi támogatást a kicsinyek több mint négy millió forint költséggel létrehozott második otthonának felépítéséhez, berendezéséhez./mti/

-. -

bb 45. hatszázötven vagon zakuszka

vid/kz/ny -cz

1973. január 8.

a nyíregyházi konzervgyár főzeléküzemében hétfőn megkezdtek a zakuszka készítését. kizárólag szovjet megrendelésre gyártják. a zöldségkeverékekkel töltött paprikát olajos, paradicsomos mártásba helyezik és üvegekbe zárják. április 10-ig 650 vagonnal készítenek belőle. ezen kívül alma, körte, őszibarack, szilva és meggy befőttet is szállítanak a szovjetunióba./mti/

-. -

bb 46. négy országból 30 fajta - százhuszonezer hektár ,, cps-kukoricára,, kötöttek szerződést

vid/kz/ny -cz

1973. január 8.

a bábolnai állami gazdaság cps központja hétfőre befejezte a kukoricatermelési szerződéskötéseket. eszerint a tavalyi 66.000 hektárról az idén 126.000 hektárra terjesztik ki az új iparszerű termelési módszert. az ország 11 megyéjében 70-nél több gazdaság alkalmazza. az újak bekapcsolódása mellett a 38 régi partner is csaknem kivétel nélkül megnövelte a ,, cps kukorica,, termőterületét.

jóllehet a tavasz még messze van, a bábolnai cps központban máris megkezdtek a munkák előkészítését. az alapozó műtrágyáról, a bábolnai talajvizsgálatok és tanácsok alapján, a gazdaságok maguk gondoskodnak, de a vetéssel együtt földbe kerülő starter műtrágyát már a cps központ szerezte be. 12.000 tonnát rendelt és már mindenhol ki is szállította. beszerezték a 126.000 hektárhoz szükséges mintegy 200 vagonnyi vetőmagot is. a talajviszonyoknak, a helyi adottságoknak megfelelően mintegy 30féle magyar, jugoszláv, olasz illetve francia fajtát vetnek majd el. legnagyobb arányban a magyar és a jugoszláv fajták kerülnek a földbe. a tavalyi tapasztalatok alapján a 18-19 százalékosról az idén 25 százalékosnál is magasabbra emelik a korai fajták arányát. rövidesen megkezdik a cps központban az új gépekre kerülő traktorosok, kombájnvezetők képzését is./mti/

14.48/ny

101500
-28-

bb 47. heinrich mann kiállítás nyílt budapesten

t nn/tr/ny hi -cz

1973. január 8.

hétfőn az ndk budapesti kulturális és tájékoztató központjában heinrich mann kiállítás nyílt. megnyitó beszédében boldizsár iván, a magyar pen club elnöke arról szólt, hogy ez a bemutató újabb bizonyítéka a magyar és az ndk pen klubjai közötti gyümölcsöző együttműködésnek. a két éve európai körúton lévő bemutató fotodokumentumokkal, eredeti kiadványokkal, kéziratmásokkal szemlélteti heinrich mann életútját, művészi utkeresését. akét hétig nyitvatartó kiállítás hűen idézi az alattvaló, a ronda tanár ur, a iv. henrik alkotójának művészi hitvallását, a kritikai realizmus nagy mesterének útját a nagybirtokos-polgári élet szatirikus bemutatásáig, korszerű világmérete kialakulásáig.

az ndk kulturális és tájékoztató központjában a nagy német író emlékkiállítását - amelynek megnyitóján megjelent társadalmi és művészeti életünk számos kiválósága, valamint siegfried balon, az ndk budapesti nagykövetségének tanácsosa - január 22-ig kereshetik fel az érdeklődők./mti/

-. -

bb 48. fleischer antal karnagy özvegye,

gk/ny hi -cz

1973. január 8.

az ódry művészotthon lakója 91 éves korában elhunyt. fleischer antalné a kortárs élményeinek birtokában értékes zenetörténeti munkákat végzett. néhai férja 1972-ben megjelent életrajzához adatokat és dokumentumokat szolgáltatott. hamvait fleischer antal kerepesi-temetőbeli sírjában helyezik el. a gyászszertartás január 25-én fél 11 órakor a farkasréti temetőben lesz./mti/

14.55/ny

-29-

KA 130

bb 49. befejezéséhez közeledik a mikrocenzus

i -don-ju hi hgy

1973. január 8.

az országban befejezéséhez közeledik a kis népszámlálás, a mikrocenzus. az összeírók a munka legjavával végeztek. a háztartások nagy részében felvették az adatokat, most már főleg ezek ellenőrzése, egyeztetése van hátra. az adatok felülvizsgálatával rövidesen végeznek, s a kérdőíveket január 25-ig juttatják el a központi statisztikai hivatalba. az adatokat gépek dolgozzák majd fel.

a komputerek - a kitöltött kérdőívek alapján - arra adnak választ, hogy a megkérdezettek - akik ugyan az ország népességének mindössze két százalékát képviselik, de a kis népszámlálás eredményei a lakosság egészére vetithetők - foglalkozásában volt-e változás, illetve hogyan alakultak életkörülményeik. az utóbbi felmérés adataiból az is kiderül majd, hogy az utóbbi három évben a lakosság mely rétegeinek, csoportjainak az életviszonyai változtak meg lényegesen. /mti/

--

bb 50. vándorkiállítás a viii. kerületben

i zsu/pá ni hgy

1973. január 8.

a ,, mi hoztuk az időt,, címmel rendezett vándorkiállítást decemberben csepelen láthatták az érdeklődők, hétfőtől ugyanez a tárlat a viii. kerületi pártbizottság székházában kapott helyet. a mintegy 150 képből, 8 szövegből álló gazdag és sokoldalú dokumentum-gyűjtemény bemutatja a munkásosztály társadalomban elfoglalt helyét, számszerűségét, arányát a lakosság körében, viszonyát a többi osztályhoz és réteghez. helyet kapnak benne a termelés legkülönbözőbb ágazatait illusztráló anyagok, a munkaverseny és a szocialista brigádmozgalom dokumentumai. találkozhat a néző az ujitómozgalom eredményeivel. megismerteti a kiállítás a munkásosztály gazdasági helyzetével, életkörülményeivel, s bemutatja a budapesti új lakótelepeket.

a tárlat január 19-ig tekinthető meg a viii. kerületi pártbizottság székházában. /mti/

--

16.05/1u

- 30 -

NA 1700

aabb. 51. készletkiárusítás 20-30 százalékos kedvezményel az ,,aranypók,, -nál

i/kf/rj ie hgy

1973. január 8.

a divatáru kiskereskedelmi vállalat hétfőtől 20-30 százalékos engedménnyel készletkiárusítást tart. a kijelölt hat aranypók üzlet mintegy tízmillió forint értékű női és férfi felső kötöttáru, pulvert, kardigánt és kisebb mennyiségben kötött női ruhát árul olcsóbban.

az akciót készleteinek felfrissítése érdekében rendezte a vállalat. az évvégi vásár ugyanis ,,megtizedelte,, a készletet, a készletkiárusításoknál kiderült, hogy sok cikkcsoportban hiányos a szín-, a méretválaszték. a kedvezményel kínált kötöttáru mind hibátlan, így jól jár, kifogástalan terméket vásárolhat olcsóbban, aki talál közöttük magának megfelelőt. /mti/

--

bb. 52. másfél kilométer vastag felhőtakaró az ország fölött

i/hz/tr/rj ie hgy

1973. január 8.

a napok óta Európára telepődő nagynyomású anticiklon az atlanti partoktól egészen a fekete tenger térségéig borult, csapadékszegény időt hozott. ,,eseményt,, csak a skandinávia fölé betört óceáni légtömegek okoznak, melyeknek hatására sok helyen megindult a havazás, sokhelyütt azonban annyira enyhe továbbra is az idő, hogy csak az eső esik. az enyhe légtömegek hatására a balti szovjet köztársaságokban például még az éjszaka sem hűl le fagypontra alá a levegő.

a kárpát-medencében, s így hazánkban is az európa nagyrészére jellemző nyugodt, csendes időjárás van. egyetlen különbség, hogy a múlt hét végi derűs időjárásban erősen lehűlt talaj kisugárzásának következtében vastag felhőtakaró telepedett hazánkra. a hét közepéig ,,elmozdithatatlan,, látszó, csaknem másfél kilométer vastag felhőtakaró várhatóan állandósítani fogja a ködöt, ónos szitálásokat, gyenge, rövid ideig tartó havazásokat és a kellemetlen borult időt. különösen az utakon közlekedők számára ígér sok megpróbáltatást az elkövetkező néhány nap, mivel a rossz látási viszonyokon kívül az utra ráfagyott pára okozta sikossággal is számolni kell. /mti/

--

17.36 rj

- 31 -

NA 1700

szerkesztőségek figyelmébe!

sl/tr-ju hgy

1973. január 8.

mai bb 21-es számú hírünk / vályi péter varsóba utazott/
embargóját feloldjuk.

----- mivel a küldöttség nem a ferihegyi repülő-
térről, hanem a nyugati pályaudvarról indult, az anyagra a követ-
kező javítást adjuk:

a hír második bekezdésének első mondata helyesen: a dele-
gáció bucsuztatására a nyugati pályaudvaron megjelent... stb.
/mti/

--

vtbbb 53. időjárásjelentés

gk-ju hgy

1973. január 8.

a meteorológiai intézet jelenti 1973. január 8-án, hétfőn
este:

párás, ködös idő

várható időjárás kedd estig:

erősen felhős, párás, többfelé ködös idő, ködszítalással,
ónos szítalással, gyenge hőszállingózással, gyenge, kedden időn-
ként kissé megélénkülő nyugati, északnyugati szél, várható leg-
magasabb nappali hőmérséklet kedden 0 fok közelében. /mti/

--

19.00/ju

- 32 -

NA 1910

bb 54. súlyos autóbuzskarambol piliscsaba határában

i ms/gk-ju hgy

1973. január 8.

hétfőn reggel néhány perccel 9 óra előtt piliscsaba hatá-
rában a budapesti 20-as számú volán-vállalat budapest-esztergom
közötti gyorsjáratú autóbuzsa, amelyet kara istván 26 éves esz-
tergomi autóbuzssofőr vezetett, a sikos úton keresztbe fordult
és nekiütközött a piliscsabai állami gazdaság vele szemben sza-
bályosan közlekedő üres autóbuzsának.

a baleset következtében az üres autóbuzs vezetője, törő-
csik istván életveszélyes sérülést szenvedett, míg a budapest-esz-
tergomi autóbuzs utasai közül kilencen súlyosan, tizenketten pe-
dig könnyen sérültek.

a baleset további következményeként egy arra haladó mikro-
busz vezetője, hogy elkerülje az összeütközést az uttesten álló
kocsikkal, az árokba hajtott és a mikrobusz felborult. szeren-
csére akkor személyi sérülés nem történt.

a két autóbuzs összeütközése csaknem 400 000 forint anya-
gi kárt okozott. a baleset oka, hogy kara istván nem az ut- és
időjárási viszonyoknak megfelelően vezette az autóbuzst. a rendőr-
ség őrizetbe vette. /mti/

--

bb 55. halálos közlekedési baleset

i ms/gk-ju hgy

1973. január 8.

történt tatárszentgyörgy határában. sinkó ernő 24 éves kunbara-
csi alkalmi munkás figyelmetlenül vezette motorkerékpárját, amely
megcsuszott és egy utmenti fának ütközött. sinkó a helyszínen
meghalt, utasa pedig könnyebben megsérült. /mti/

--

20.20/ju

- 33 -

NA 2/20

- VÉGE -